

F O A I E

pentru

mințe, inimă și literatură.

№. 13.

Luni, 31. Martie

1847.

Адаос ла артикълъл анти-скіаъл.

Еѣ съѣтвекъ, ка дѣ десватері пичі о-
датъ асѣпра персоанеі съ пѣ не скълъм
кѣ ворбе дѣфрватътоаре, чі пѣмаі асѣпра
аргѣментелор, че дакъ саѣ дѣвинсѣ, ші
персоана дѣп дѣвинѣереа са чеа маі дѣп-
паіnte трече дѣп чеасталалтъ. Кѣ а фі о-
тѣл де ачеаста саѣ де алтъ дѣвинѣере,
пѣ атърпѣ дела воа са, чі дела аргѣмен-
те, чел дѣвинг аша. Прекѣм ші анти-ро-
тѣпѣл, тѣкаркѣ е доарѣ де пащере ро-
тѣп, дарѣ дакъ дѣксѣл ва фі дѣвѣдат дѣп
Рѣсія, ва фі четіт пѣмаі історіі, че не ро-
тѣпні дѣп пѣвлікѣ де дакі саѣ славі рома-
нізаці, ші дакъ дѣксѣл пѣ ва фі щііnd лѣм-
віле латіна, італіана ш. а., прекѣм се ве-
де, кѣ пѣмаі молдовенеѣе, рѣсеѣе ші гре-
чеѣе ар щі, пѣі тіраре, кѣ дѣксѣл есте
де ачеа пѣрере, ші кѣткѣ ші ворбе кѣрат
ротѣпѣщі ле зіче а фі даче, прекѣм ші
ворба: грѣескѣ е де о рѣдѣчпѣ кѣ ворба
латіпѣ: гаріо, саѣ гаріеско, ші сѣ тот
де о дѣсетпаре. Ва ші не ворба магіа-
рѣ: хелеѣеѣ, лак де пѣщі, саѣ пѣскѣріе
о зіче а фі ворбѣ дачікѣ. Ші аша фііnd
ел де ачеа пѣрере, кѣ лѣмба поастрѣ е
де рѣдѣчпѣ славѣ, кѣ дрептѣл аѣ рідікат
кѣвѣлт дѣп пѣвлік асѣпра ачелора, каріі

рѣтѣческ латіпизѣнд лѣмба поастрѣ, тѣтѣп-
дѣсе к' одатъ, кѣ пріп латіпизареа лѣмбеі
се вор латіпиза ші догмеле крѣдінѣеі нѣ-
стре. Дѣп ачест пѣлт дарѣ сокотінд не
анти-ротѣпѣл, п'аѣ фост вреднік де дѣ-
фрватат, чі де вѣіерат ші де дѣдрептат.
Нѣ персоана е де віпѣ, чі едѣкадіа, кѣ де
ар фі фост дѣксѣл крѣскѣт ка поі, іарѣ
ка поі ар сіпдгі ші ар ворбі. Мінѣеа омѣ-
лѣі е ка о ладѣ, дѣп кареа пѣмаі ачеа
есе, че аѣ ші іптрат. Кѣдгі ротѣпні пѣ-
терпичі маі пѣмаі пріп едѣкадіе стрѣпнѣ
саѣ репегат, кѣт акѣм тѣлді пѣ пѣмаі сѣлт
пѣстралі, чі пісѣ токма контрарі. Даскаліі
стрѣпні че фѣкѣрѣ дѣп повледа нѣострѣ? Тот
стрѣпніі фѣкѣрѣ дѣп Костеа Костаке, Іепаке,
Тодораке, Васілаке, Іордаке, Маполаке, кѣ-
рор дакъ ле зічі не пѣтеле оріцінал прі-
міт ші дѣп кѣрділе вісерічѣщі, Константіп,
Іоан, Теодор, Васіліе, Георгіе шчл., те
дѣфрватѣ кѣ тѣпне зікѣнд кѣі пѣмѣщі ка
не дігані. Аша ші Іапош, Гіѣрі, Міклош
ш. а. ш. а. Сѣврт пріп тѣіестрїі стрѣпне
ажѣпсерѣм ка сѣ не плакѣ пѣмаі чеа че
тіросѣ а стрѣпнѣ; дѣсаш лѣмба поастрѣ
пропѣчпчатѣ маі лѣмбеде, маі дѣлче, не
дѣсплѣчеа. — Нѣмаі веата плебе, ачел сіп-
ѣвре сѣпѣтос ал падіеі пѣ се рѣшпва а
зіче: Іо сѣлт ротѣп. — Адекѣ чіне крѣѣе

днтръ тѣрчі, тѣрк се фаче, чіне днтре
Феаре, Феаръ ва фі. Жѣдекънд пе ом а-
ша, пічі одатъ нѣ ам авѣ казъ дѣдеств-
латъ а не тѣніа пе ел, ал тѣрцісі, дакъ
л'ам ведѣ, кѣі де алтъ пѣрере, крѣдінгъ
ші лѣкраре, нѣ ка поі.

Ба пічі атѣнчі дѣпъ а теа пѣрере п'ар
авѣ лок персонала провозіре дн пѣвлік,
кѣнд чінева ар фі токпа кѣмпѣрат де а
фаче аша; чі нѣмаі рѣстѣрпареа аргѣмен-
телор лѣі: прекѣм саѣ фѣкѣт пріа артїко-
лѣл антїскїаѣл фоарте вїне, кѣт антї-ро-
тѣнѣл ва фі де акѣм днколо про-ромѣн;
кѣчі аргѣментеле лѣі, кѣ каре аѣ воіт а
дншела, вор пері ка фѣтѣл дн аер алѣп-
гат де вѣнт; ші пѣвлїкѣл нѣ нѣмаі рѣтѣ-
не пѣстрїкат де дѣвѣцѣтѣра лѣі, чі кѣ тѣл
маі таре се статорнїчеѣе дн ідеѣа адеѣв-
ратъ. Дакъ артїколѣл антї-ромѣнѣл нѣ
ешѣа, пічі антї-скїаѣл нѣ се фѣчеа, че не
тѣлѣі іаѣ адѣс ла маі таре конвїнѣере,
адѣпѣндѣсе дн ел маі тоате аргѣментеле
дѣпъ рѣнд крѣолоѣїк кѣ таре кїарїтате.

Еакъ опозїдіа кѣм фолосѣе?! Нічі
одатъ сѣ нѣ не легѣм де врео дѣвїнѣере
аша, кѣт дакъ ва грѣі чїнева дн контра
еї, сѣ фїм гата а рїдіка асѣпра лѣі пѣмоѣл
ші вѣта; чі сѣ фїм гата тотѣавла а пѣ-
рѣсі але поастре челе маі славе, маі не-
адеѣвѣрате ші а прїмі челе дн адеѣвѣр маі
днтемеете. Шї кѣнд сѣнт оаменїі ла а-
тѣта аплекаѣї, атѣнчі аѣ інтрат дн калеа
пропѣшїреї: іаръ алтїнтрелеа лѣкрѣнд
аратъ вн сїмѣ фанатїк шї тїрѣнос ш. а.
— Адекъ пої ромѣнїї сѣнтѣм дѣвїншї прїн
лїмба поастрѣ, прїн датѣрї історїче шї алте
датїнї але поастре, кѣткѣ пої сѣнтѣм де
вїдѣ, де соїѣ роман! Шї де ачеаѣта дн-
вїнѣере пѣпѣ атѣнчі не вом дїне, пѣпѣ

прїн алте аргѣменте нѣ не вом дѣвїнѣе
алт фелїѣ. Сѣ фїе дарѣ ертат орї кѣі а
рѣсѣате ачеаѣта дѣвїнѣере, шї де ва фі
дн старе а о рѣстѣрна, пої вом фї сѣ стеа-
гѣл дѣнскїаѣл. — Дѣосъ пѣпѣ атѣнчі сѣ нѣ
каѣъ кѣ грѣѣ чѣлор де алт соїѣ шї пѣ-
рере, пѣпѣрѣкѣ пої ромѣнїї ам порнїт кѣ
кѣлтѣра лїмбеї поастре дн калїтате ро-
манѣ. — Шї ачеаѣта о фачѣм сїнгѣр дїн
адеѣвѣр, нѣ кѣ доарѣ чїне шїе че лѣкрѣ
таре ам сѣпѣне пої дн лїмба шї соїѣл
roman. Треї неатѣрї тарї сѣнт дн Ев-
ропа: roman, ѣрман шї слав; шї фїеѣе-
каре ар кѣ че а се лѣѣда; еарѣ маі алес
ачѣст слав, днтре каре пої ромѣнїї шї ма-
гїарїї сѣнтѣм де соарте стрѣпѣлѣнтадї ка
неѣе інсѣле днтр'о таре, кѣ нѣтеросїта-
теа са прїн ідеїле панславїстїче, че се дес-
фѣшѣрѣ днтре дѣншїї, дншї превѣд вн
вїиторїѣ дїгантїк. Апої неатѣл ѣрман!
кареме нѣ аѣ фост ка романїї, чї акѣм е
чѣл маі деѣпѣтат шї маі фїлософїк дн
лѣме, ашїѣдѣреа шї пѣтернїк. — Полїтї-
чеѣе сокотїнд: п'ар стрїка, де ам фї соїѣ
слав, шї днкѣ маі вїне ар фї де ам фї
соїѣ немѣск; дар адеѣвѣрѣл ѣ адеѣвѣр; ел
не фаче ачеаѣ че сѣнтѣм. Нічі о полїтї-
кѣ шї пічі о сїлѣ нѣ маі поате рѣне шї
пїмїчі фоїле історїеї тѣртѣрїсїтѣре пѣпѣрѣ
romanїтатеа пѣстрѣ, пічі о конѣсїе вавѣ-
лїкѣ нѣ не маі пѣте лѣа лїмба пе кареа о
ворѣїм шї фортеле еї челе кѣрат roma-
нїче, каре се пѣстрѣазѣ де треї мїї де анї.
Кѣ тѣте ачѣстеа нѣ е казѣ де а вѣжѣкорї,
орї а не фѣрї дѣштѣнеѣе де алте попѣ-
рѣ, кѣ тѣте аѣ шї вѣне шї славе.

Апої антї-ромѣнѣл кѣ темереа са а-
чеаѣ, кѣ прїн латїнїзарѣа лїмбеї поастре
пї се вор латїнїза шї догѣмеле крѣдїндеї

поастре, вѣдеще: къ Дса къ тóтъ щіица са теологикъ ші каноникъ се теме, къ пѣртеле деспѣрдіторіѣ ал кѣмплітеі ші дѣвершзлатеі дѣштѣніі дѣтре бисерика рѣсѣрїтеанъ ші апѣсанъ пѣс ші дѣгрошат де атѣтеа веакѣрї ар фї дѣ перїкол де а се рѣствѣрна прїи 20 де літере, кѣнд ел пѣ с'аѣ пѣтѣт нїчі тѣкар сѣпдіа къ сѣте де томѣрї скрїсе ші пѣблїкате. Аѣ пѣведе Дса че бїне с'аѣ дѣгрїжат, ка бра ші дѣштѣніа сѣ ші аївъ о хранѣ пѣрѣвѣа діітóре? Че е дрепт, авзі пе апѣсенїі ші пе рѣсѣрїтеано-знїдіі теоретїчі ешіді пѣмаї дїи пѣл-верѣа школастикъ зїкѣнд: къ бисерика рѣсѣрїтѣлї къ а апѣсѣлї с'аѣ греака ші романа сѣпт тот де о крѣдїнцѣ, ші пѣмаї десвїпате зна де кѣтрѣ алта дѣ кододелецереа ші сѣпѣперѣа фрѣдаскѣ; къ челе патрѣ пѣотѣрї (пѣрчедереа дѣхѣлї сѣпїт пѣмаї дела татѣл, с'аѣ ші дела фїїл; літѣргїа пѣмаї дѣ пѣне фрѣштѣватѣ с'аѣ ші дѣ азїтѣ; пѣргаторїѣл с'аѣ локѣл кѣрѣдіторїѣ, пѣнтрѣ каре дѣ фантѣ ші рѣсѣрїтенїі даѣ сѣрїндаре ш. а. де ші пѣл крѣд; ші прїматѣл папї), пѣнтрѣ каре рѣсѣрїтенїі мѣстрѣ пе апѣсенѣ, ар фї пѣмаї арѣакѣрї теологїче, каре дѣкѣ пѣ с'аѣ хотѣрѣт нїчі ла зн совор знїверсал (їкѣменїк), спре а се щї каре аре дрепт шї каре пѣ; прїи зрѣаре къ пѣстрѣнд шї респектѣнд рїтѣрїле шї кѣрѣїле бисерїчещї але фїекѣреїа пѣнтрѣ сїне, знїреа п'ар фї аша греа. Ної дѣсѣ карїі ам авѣт прїмеж а конверса дѣ декѣрсѣл маї тѣлтор апї къ рѣсѣрїтенїі шї къ апѣсенї де тóте пѣрерїле шї анѣме къ тѣлді óменї дїи клер, черчетѣнд шї дѣвѣцѣтѣреле лор дѣ теорїе, неам дѣкрѣдїнцат де плїи, къ де шї пѣпвоїреа ла дѣчепѣт, адїкѣ пайте къ врео

опт сѣте де апї аѣ фост пѣмаї дѣ патрѣ пѣнтрї, дар маї тѣрзіѣ ачеле патрѣ с'аѣ тѣлдіт ла маї тѣлт де патрѣвечї, знѣл маї греѣ декѣт алтѣл. О тѣлдіме де да-тїне, рїтѣрї, каноане пѣмаї бисерїчещї ла рѣсѣрїтенїі къ дѣчетѣл лѣарѣ тѣрїе де дог-ме шї фѣсерѣ печетлѣїте къ аѣтрїсанїї. Спре довада ачестеї дѣтѣрїрї дескїдѣ орї каре пѣмаї правїла бисерїчеї рѣсѣрїтене, шї анѣме ромѣніі черче едідіа чеа маї нóѣ дела 1844 ешітѣ ла монастїреа Неам-цѣлї дѣ Молдавіа сѣпт тїтѣлѣ де Пїда-ліон, традѣс де п. проїи-мітрополїгѣл Бен-їамїи дѣпѣ оригїналѣл греческ тїпѣрїт ла 1800 дѣ Лаїндїг шї альтѣратѣ къ тра-дѣкїдіа рѣсаскѣ де протосїнгѣлѣ Неофїт Скрїбан. Ачѣастѣ правїлѣ кѣм се аратѣ шї дѣ прекѣзѣлтѣрїле еї, есте маї богатѣ декѣт тóте челе де маї пайте; кѣчї і с'аѣ адаос шї знеле канóне де сїнодѣл ікѣменїк пѣдѣтѣрїте, кѣм шї тóтѣ глóта тѣлтѣчі-рїлор фѣкѣте де Іоан Зонара, Теодор Вал-самон, Алексїе Арїстїн, Анонїмѣл тѣлкѣї-торїѣ, Матеїѣ Властар, Іосїф Егїптеанѣл ш. а. дїи веакѣл ал 12леа, 13, 14леа шї маї ної, карїі пе алокѣреа сѣпт кѣмпліді дѣ тѣлтѣчірїле лор, дѣкѣт токма шї П. Скрїбан дѣ префацѣ зїче: „Дїи тѣлкѣїрї тѣлте маї къ п'ар фї требѣїт дѣ лімба нóстрѣ, дѣсѣ м'ам темѣт але лѣса, ка з-пеле че шї еле аѣ лѣат тѣрїе сїнодїчеа-скѣ.“ Ної маї адаоцѣм ла ачестеа, къ пе чеї маї тѣлді дїи преоцї шї дїи кѣлѣгѣрї (кѣцї кам щїѣ а чїтї) пѣї таїе канѣл ка сѣ пóтѣ осевї дѣтре каноане шї дѣтре тѣлкѣїрїле грѣтѣдїте де знїі алдії пе де сѣпт. Дѣчї сѣ vedem пѣмаї кѣтева пѣн-тѣрї але правїлеї прївїтóре ла матерїа нó-стрѣ. Сѣ дѣчепѣм дела таїне. Ачѣа пра-

)

вилъ а рѣсърітѣлѣ вотеазл латінілор, кѣм ші ал тѣтѣрор челор каріі се вотеазл ка еі пѣмаі пріп тѣрпаре дптрейтъ, іар пѣ пріп афѣндаре дптрейтъ дл декларъ дп-тълквіріле сале де мінчівно-вотез, ші длі зиче кѣрат а фі еретічі, порѣнчінд аі вотеаза а доа ѳръ, пѣ пѣмаі пе еі, чі ші пре тоді чеі каріі се вотеазл ка еі; пріп зр-паре дѣпъ правіла компѣсъ де гречі ла 1800 ар фі еретічі ші тоді греко-рѣсърі-теніі невніді дін челе 9 епіскопіі атѣрпъ-тѳре де мітрополіа Карловіцѣлѣ, кѣчі нічі ачеіа пѣ се вотеазл пріп афѣндаре; ші дп адевѣр кѣ рѣсърітеніі пѣлъ дп ачест чѣас аѣ дптрѣ нїмік а реботеза пе тоді чеі во-тезаді пріп тѣрпаре, фіе де опі че леце саѣ рїт, вѣтѣндѣші жок де еі ші пореклїндѣі тѣрпайді ші стронїді кѣ пѣтѣтѣ де пѣр де рѣхѣторїѣ. Нѣ пѳте чїнева опрі рѣ-сѣл чїтїнд, кѣ ачѣастъ шїїндѣ маре ар а-веао правїлішїі рѣсърітеніі дела „ѣн ом,“ каре аѣ ѣтѣлат ла апѣс ші леаѣ спѣс чѣеа че аѣ вѣзѣт! Кѣ адїкѣ дп Константінопол пѣ ера капеле апѣсене, ка сѣ вадѣ кѣм е вотеазл!! (Везї Правїла ф. 37 пѣлъ ла 42). Дѣспре мїр домнеще дп вісерїка рѣсърі-теапъ апѣте ші ла ротѣшіі невнїді о пѣ-рере преа дешендѣтъ, ка ші кѣм ачѣла ар треѣві а се кѣмпѣра ші адѣче токма дела Іерѣсалим ші дела Константінопол, кѣчі алѳелїѣ п'ар фі вѣп. (Дар Рѣсіа пѣ вреа а шї де Константінопол, чї епіскопїі еї дп фак дп вісерїчеле лор, токма ка ші невнїдіі пошрїі дп монархїа азстріакѣ). Кѣтїнекѣтѣра апѣсанъ фѣкѣтъ дп асімъ е декларатъ дп правїлъ де їѣдаїкѣ ші еї де еретїчі, пѣнтрѣкѣ кред кѣ форма префа-черїі ар фі кѣвінтеле лѣї Хс. „Лѣздіі тѣп-каді шчл,“ іар пѣ челе адаосе де пѣрїндї

ш. а. Шїі тѣлкѣиторї рѣсърітеніі пѣ рекѣ-поск нічі дарѣл преодїеі апѣсене. Дп прї-вінда кѣсѣторїеі с'аѣ дорѣдѣчїнат пѣрерї фелїзрїте. Апѣсенїі пѣ дѣспарт нічі пѣп-трѣ преакѣрѣіе; дїп контрѣ рѣсърітенїі дѣс-парт; дпсѣ пе фетеі ле асѣпрѣск фѳрте-таре дп пѣпѣл ачѣста; іар ла канопѣл 82 пѣнта кѣ еретїчі е аѣзрїсігѣ! — Пѣсте тѳте ачѣстеа правїла рѣсърїтеапъ, ші маі вѣртос тѣлкѣл еі кѣпрїнде о сѣмъ маре де алте осевїрї, каре дп капѣл глѳтелор преоцѣнді ші кѣлѣгѣрѣщї прїп чїтїреа пѣ-маі а правїлеі — кѣчі алте кѣрдї де фе-лїѣл ачѣста пѣ маі аѣ — се префѣкѣрѣ дп dogme, дп зїдѣрї тарї. Аша: тѣлкѣїреа де сѣпт канопѣл 96 аѣзрїсеще пе тоді ка-рїі дпші тѣнд пѣрѣл ші дпші рад вѣрѣїле; тот аколо се аѣзрїсеск тѳте „фетеїле каре се сѣліменѣск шї пѣп дрѣсѣрї пе фаца лор, ка сѣ се арате фѣрѣмоасе ші сѣ трагѣ пе вѣрѣваді спре сатанїчѣаска лор їѣвїре“ ле зиче тотодатъ кѣ еле пѳртѣ фацѣ діаво-леаскѣ ші кїп сатанїчѣск. Ба ла канопѣл 84 се аѣзрїсеск ші чеі карїі шед пе софе, діване ші канапеле мої. — Тот правїла опреще — пѣ аѳлѣм пѣнтрѣ че — ка мї-ренїі ші кѣ атѣт маі пѣдїп фетеїле, сѣ пѣ інтре дп алтарїѣ. Пе математїчі длі осѣн-деще ка ші пе тоді дѣскѣлѣтѣторїі ші вѣрѣ-жїторїі (сѣрѣчі інїїнерї ші архїтекді!). Дп прївінда постѣрїлор домнеще осевїре фѳарте маре пѣ пѣмаі дптре апѣсенїі ші рѣсърітенїі, чї ші дптре тѣскалї; адевѣ-рѣл есте, кѣ тоді с'аѣ авѣтѣт дела датїна апостолїлор, кѣнд постѣл ера пѣмаі вѣл, скѣрт, дар аспрѣ фѳарте, тѣрїїніт пѣмаі ла тѣлкаре де одатъ пе зї. — Пѣнтрѣ кѣлѣгѣрї сѣпт регѣле фѳрте кѣрїоасе, дїп каре дпсѣ рѣсърітенїі дпшіі пѣ дїп нічі

жвѣтате, джкѣт de ар фѣ дѣпъ северита-
теа тълквѣторѣмор, ар тревѣи съ кадъ тодѣ
сѣпт афѣрѣсанѣе. Аша спр. е. се порѣп-
чеще, ка орѣ кѣнд епископѣла саѣ шѣ егѣ-
менѣла ар визѣта монѣше тѣпѣстѣрѣмор, а-
тѣпчѣи съ се департе тѣте фемеѣле де ако-
ло (лѣкрѣ цесте пѣтѣндѣ). Кѣлѣгѣрѣи сѣпт
опрѣдѣи пѣпъ аши шѣ спѣла трѣпѣла кѣ апѣ,
адѣкѣ а се скѣлда, чѣ еѣ тревѣе съ сѣфере
тоатѣ тѣрѣдѣрѣа шѣ пѣтоарѣа трѣпѣаскѣ.
Преодѣмор алешѣа фѣ епископѣи лѣ се порѣп-
чеще маѣ ѣлтеѣ а се кѣлѣгѣрѣи, фѣрѣ а се
да ла ачѣаста прѣчѣпъ дѣдѣстѣлатѣ; кѣчѣ
тот правѣла де алтѣ парте опреще не кѣ-
лѣгѣрѣи а пѣрта дерегѣторѣи. Дѣспре жѣ-
рѣтѣнтѣ азѣи не рѣсѣрѣитѣи апѣрѣнд кѣ
тѣрѣе, кѣ леѣеа рѣсѣрѣитѣеапѣ не сѣфере а
пѣле жѣрѣтѣнт, ѣар правѣла арѣ дѣспре
ачѣаста ла дѣбъ локѣрѣи о дѣпѣдѣтѣрѣ дѣ-
кѣркатѣ, амѣдѣтоарѣе де капѣтеле сѣмпле
(ѣар пѣтереа полѣтѣкѣ нѣчѣ дѣ рѣсѣрѣит нѣчѣ
дѣ Рѣсѣа не о дѣтреавѣ, чѣ фаче кѣт ѣдѣе).
— Не тѣренѣи, карѣи не мерѣ дѣ треѣ дѣ-
тѣнѣчѣи ла вѣсерѣкѣ правѣла дѣ афѣрѣсѣе.
— Канонѣла 7 ал сѣнодѣлѣи ал 4леа ѣкѣте-
нѣк афѣрѣсѣе не тодѣ клѣрѣчѣи шѣ монахѣи
карѣи ар прѣтѣи дерегѣторѣи лѣтѣнѣи. (Дар
мѣтрополѣдѣи Молдаво-Ромѣнѣи ка прѣсѣ-
дѣндѣи дѣиетѣлорчѣе сѣпт? ш. а. ш. а.?!)
Чѣ сѣ дѣтѣндѣе маѣ тѣлте? Чѣтѣаскѣ орѣ
карѣе правѣла дѣтреавѣ, кѣт шѣ алте кѣрдѣи
рѣсѣрѣитѣе пѣдѣне кѣте се афѣлѣ, кѣпѣскѣ
шѣ дѣп практикѣ вѣе дѣ Тѣрчѣа, Рѣсѣа, кѣар
шѣ дѣ Молдаво Ромѣнѣа, кѣтѣ грѣзѣ шѣ
ѣрѣдѣе домѣнѣе дѣтре глѣтелѣе де жос шѣ
дѣ монастѣрѣи аѣѣпра апѣсенѣлор, ѣар маѣ
вѣрѣтос аѣѣпра вѣедѣлор греко-ѣнѣдѣи, шѣ
ѣрѣадѣ дакѣ вѣте, кѣ D. Елѣиѣе кѣ Кѣрѣе-
рѣла сѣѣ, D. Сѣѣлескѣ кѣ Архѣва, D. Цѣ-

парѣ кѣ Органѣл, Др. Сѣлѣѣеап кѣ кѣр-
тѣчѣка са чѣеа теорѣтѣкѣ шѣ рѣлатѣве кѣтрѣ
рѣсѣрѣитѣи фѣарте сѣперѣфѣчѣалѣ вор лѣтѣ-
нѣза догѣмѣе рѣсѣрѣитѣе дѣгрѣдѣте аша
дѣпѣн пѣнтрѣ лѣкрѣрѣи маѣи шѣ мѣчѣи кѣ ба-
талѣоанѣе де афѣрѣсанѣи. Ам кѣпоскѣт не
кѣдѣва преодѣи, фѣрѣе нечѣи дѣкѣт прегѣ-
тѣдѣи дѣ семинаре, карѣи прѣн чѣтѣрѣеа правѣ-
леѣи шѣаѣ сѣнтѣтѣи скаѣпѣла мѣндѣи, дѣкѣт
нѣаѣ маѣ фост ѣвѣи де нѣмѣк. Ам афлат
дѣсѣ, кѣ ачѣеи пѣпорѣчѣдѣи кѣнд пѣсерѣ тѣпа
не правѣлѣ, кѣрѣѣрѣ кѣ шѣ ачѣеа е карте
тот ка евангѣлѣа, ѣар не амѣстѣкатѣ кѣ дѣ-
вѣдѣтѣрѣи оменѣдѣи. Не Домѣле, не ро-
тѣнѣи сѣпт кѣетмадѣи а ѣнѣи лѣтѣеа кѣ аз-ѣѣ-
кѣле, саѣ кѣ а-ѣ-ѣ-лѣе лор, чѣ еѣ сѣ дѣгрѣ-
жаскѣ вѣедѣи де пѣлеа лор, ка сѣ не ле
дѣвѣе дѣспѣиѣетѣ, ѣар ѣнде аѣ апѣкат а се
дѣсѣина, сѣ пѣласкѣ тѣкар о паче фрѣ-
дѣаскѣ. ѣнѣрѣеа Домѣле стѣ дѣ тѣпа дѣ-
рѣлѣи шѣ а фамѣлѣеи лѣи, дѣ тѣпа ѣнѣи па-
пѣ кѣт е Мастѣи-Фѣрретѣи, дѣ тѣпа сѣно-
дѣлѣи Атѣнѣи, кѣнд Гречѣа ва маѣ кѣрѣе, шѣ
дѣр дѣ тѣпа патѣрѣархѣлѣи дѣла Конѣтан-
тѣнопол, кѣнд мѣнѣстрѣи порѣдѣи пѣл вор
маѣ фаче пѣнтрѣи ѣнѣтерѣс; дѣсѣ пѣпъ атѣпчѣи
не поѣи не не вор дѣрѣеа тѣсѣлѣе, фѣи о-
дѣхѣит. — Аѣ не ѣезѣи кѣ дѣ тѣлѣкѣрѣеа ла
кан. 7 апост. апѣсенѣи дѣкѣ шѣ пѣнтрѣ а-
чѣеа сѣпт дѣкларѣдѣи де „сѣхѣматѣчѣи,“ кѣчѣи
аѣ дѣдрѣпѣтат кѣлѣндарѣлѣ дѣпъ кѣт чере
кѣрѣлѣ сѣрѣлѣи, кѣлѣндарѣлѣ не карѣе тот пѣл
фѣкѣѣсерѣ кѣрѣщѣиѣи, чѣи Іѣлѣе Чѣсар? — Дѣчѣи
фѣндѣкѣ поѣи не апѣрѣтѣм аша тарѣе, фѣндѣкѣ
правѣла не ѣѣче (сѣпт канонѣл 46леа апо-
стол. ф. 4), кѣ се кѣвѣне сѣ ѣрѣѣт не а-
пѣсенѣи*), апоѣи нѣмѣк маѣ фѣрескѣ, дѣкѣт ка

*) Ла ф. 41 маѣ адаогѣ правѣлѣ, кѣ рѣсѣрѣитѣиѣ

то̀те па̀дїле европене съ не плътїаскъ къ асемелеа монетъ, къ зръ, деспред шї зрїе; а̀гта нѣмаї е порочїре, къ ла еї тот а̀ стрѣбътъ маї вїне кзвїнтеле евангелїе: їзвеще не деапрѳепеле тѣъ ка не тїне дїсвдї, не самарїеан, не елїн, не негрїї, не черкасіенї. Довадъ съ фїе вѣтаїа дела Наварїо ла 1827, вѣтаїа дїн 1840 ла Сїрїа, їар маї вѣртос алїанда сфѣнтъ дела 1815 де треї монархї, зївл романо-католик, ал тѣл греко-тѣскал, ал треїлеа реформат-протестант дїкеїетъ шї жвратъ дїн нѣтеле попорѣлор лор не сф. евангелїе (кѣчї не семне ачеї треї монархї нѣ преа шїа де тѣлкзїреа правїлеї! . . .). Дѣмнезевл попорѣлор, кѣнд те веї дндѣра а фаче не ѳменї съ кзвѳскъ, кѣткъ тодї сѣнт фѣптѣреле тале, шї къ крѣдїнда нѣ се пѳте тѣрна къ кѣпа, чї аре съ вїе де вѣлъ воїе?

Дїн кѣтї пентрѣ рїтѣл вїсерїческ: азїждерѳа дї асекѣрез, а нѣ се теме нїтїка, къ ачеста дї трѣсѣреле сале фндментале е къ тѣл маї фѣртос, маї

аїептат дѣпъ попор, декѣт съ нї се дѣдеа ла алте рїтѣрї, дар ел атѣрнѣ преа тѣл дела ваза чеї дѣм вої. Нескарї епїскопї, латїнї дї зїверсітатеа Вїенеї не ла авла 1822 дѣпъ че а̀ черчетат тот рїтѣл пострѣ, аша са̀ декїарат: Дїн тоатъ лѣтеа ачѣаста рїт маї вїне дїтокмїт дѣпъ попор нѣ есте, декѣт рїтѣл греческ! Еакъ фрате антї-ромѣне, де че нѣрере сѣптем вої деспре челе вїсерїчещї але поастре ачѣїа, карї ам дїчепѣт а латїнїза лїмба? Де вѣлъ сѣмтъ дїн челе вїсерїчещї нѣ вом латїнїза нїтїка; чї нѣмаї лїмба, шї доарѣ къ тїмп се вор маї регѣла кѣпѣрїле, шї се ва маї реформа шї рїтѣл; кѣчї сѣнт преа лѣпдї зпеле слѣжвѣпентрѣ преодїї нїренї.

Аїчї нї арѣка, къ зпї дїн Бѣнат неа̀ дївїгат, се дїтродѣчем тѣзїкъ шї органе дї вїсерїчїле поастре, шї зпїї аколо дї Бѣнат ар фї шї дїтродѣсѳо (?) Ла ачѣаста дѣашї рѣспѣнде: къ о рѣндѣне нѣ фаче прїмѣварѣ; шї ачѣаста нѣ се ва прїмї, че їо деспре партеа тѣа нѣ сѣѣтѣсск: къ нїчї рїтѣл пострѣ нѣї аплекат а пѣтѣ фолосї органеле; нїчї фїнанда пѳстрѣ нѣ комѣндѣ ачѣаста; де че съ не фачем спесе къ зп лѣкрѣ, фѣрѣ де каре прекѣт пѣлѣ акѣт, аша шї де акѣт дїколо лесне пѣтем фї. Апої вої, честї де рїтѣл грек, акѣт се дїтродѣчем органеле, кѣнд латїнїї а̀ дїчепѣт але лѣса? Дїн апїї треќѣдї чїтїрѣт прїн повелеле вїсерїчещї, къ латїнїї, паркѣ, прїн Італїа а̀ дїчепѣт а пѣрѣсї тѣзїка дїн вїсерїчї, дїдѣстѣлѣндѣсе нѣмаї къ тѣзїка гѣреї ѳменѣдї.

Ної ромѣнїї карїї декѣт тодї вечїнїї пострї сѣптем къ кѣпѣрїле вїсерїчещї маї дї дерѣпт, авем маре треќѣндѣ де а нї

а̀ зп фелїз де пѣзїторї, „карїї шї а дїсвдї трѣфашїлор ачелора десѣвѣршїт леа̀ стерїт сїрѣнѣана.“ — Де ачї дїкеїе, къ апѣсенїї нѣ маї треќѣе вѣрѣдїцї нїтїк, чї декларадї тодї де ерѣгѣчї шї прїмїдї кѣ зръ. Bravo! Аша дївїдѣтѣрї ар мерїта а се чїтї ла дїтѣлнїрїле монархїлор, ла кзвнїїле лор шї дїн конферїнѣеле дїпломатїлор. Са̀ къ сокотїдї, кѣткъ дїпломатїї нѣ кзвѳск правїла пѳстрѣ? Апої съ нѣ не стрїѣе де панславїдї, де трѣдѣторї аї патрїеї, аї па̀дїеї, аї Европѣї аї Дѣвѣрїеї? Дарѣ ачѣесте дївїдѣтѣрї стрѣват къ дїчѣтѣл прїн тот сѣфлетѣл пострѣ ка шї чел маї кѣтпїлїт венїн, не префак тот сѣпѣеле шї не да̀ жѣртѳѣ фанатїстѣлѣї. Правїлїдїї не треќѣе вѣнї, дїцелендїї, нефатїчїї, са̀ къ неам пердѣт. —

ле рѣгла. Деспре че сънт докредитат, къ децентарѣа къ тѣмп шѣ деспре ачеаста се ва догрѣжѣ.

(Ва зрѣта.)

Д и а л о г.

Есте зп преждѣдѣ ла ротѣнѣ, дѣтре попорѣла де рѣнд, къ дѣ ноаптеа анѣлѣи поѣ тоате довитоачеле ар фѣ ворвѣнд дѣтре дѣнселѣ; шѣ къ сънт оаменѣ каре аѣ дарѣла де а дѣцелеце лѣмвацѣлѣ. Андемпат де ачест преждѣдѣ дѣ ноаптеа трекѣтѣ рѣмѣнд децент, ам аскѣлатат къ атепцѣе дѣialogѣлѣ цѣвѣт дѣтре кѣнелѣ шѣ пѣсѣка дѣн камера теа, шѣ м'ам конвѣнс къ довитоачеле съ дѣцелег адесеа дѣтре дѣнселѣ маѣ вѣне, декѣт кѣм не дѣцелецем поѣ оменѣ зпѣ къ алцѣи. Конверсация лор аѣ фост деспре маѣ тѣлте матерѣи шѣ саѣ прѣлѣндѣт дела мѣезѣл попцѣи пѣлѣ ла кѣнтарѣа вѣкшошѣлѣ. Еѣ ам прѣскрѣс'о дѣн кѣвѣнт дѣн кѣвѣнт дѣн пѣлларѣлѣ мѣѣ. Фавѣла зрѣтѣоаре есте пѣмаѣ о мѣкѣ парте а дѣialogѣлѣ лор. Дакѣ зпѣ пѣ вор воѣ съ креадѣ вѣкѣрошѣ, къ довитоачеле ворвѣск дѣтре дѣнселѣ, ачеаста п'ар фѣ пѣчѣ кѣм о мѣнзѣне; кѣнд цѣм къ сънт тѣлцѣ алцѣи, каре пѣ вор съ креадѣ пѣчѣ къ есте зчѣгѣл крѣчѣа не пѣмѣнт:

Ф А Б Ъ Л Ъ.

Кѣнелѣ шѣ пѣсѣка.

Диалог.

Кѣнелѣ.

Сѣ тѣ крѣзѣ пѣсѣко драгѣ к'ал пострѣ ordin кѣнѣск, Е кѣ тѣлт маѣ венѣравѣла, маѣ новѣл, маѣ воѣтерѣск

Декѣт ordinѣла пѣсѣск.

Кѣ шѣ отѣл, чел маѣ марѣ довиток дѣнѣре пѣтѣнт,

Amicie шѣ кредѣнцѣ ка дѣн кѣнѣ п'аѣ гѣсѣг

Кѣар дѣн отѣл чел маѣ сѣжнт.

Гарѣ воѣ пѣсѣко драгѣ, аведѣ сѣфлетѣл вѣлнѣск;

Рѣзтатеа вѣ инспѣрѣ, шѣ дѣ ачѣеа вѣ зрѣск

Вѣ алѣнгѣ, вѣ гонѣск.

Де ачѣеа воѣ ла оаменѣ пѣ аведѣ пѣчѣ зп фавор.

— Кѣнд не поѣ еѣ не протекѣт кѣ драгостѣ, кѣ амор;

Не воѣ вѣ бат, вѣ омор!

П и с и к а.

Че'мѣ ворвѣшѣ де оменѣ фратѣ? еѣ сънт прѣшѣ, еѣ сънт стрѣкацѣи!

Тѣ вѣсѣзѣ дѣн еѣ дрептате, кѣнд зчѣг фрѣцѣи не фрѣцѣи?

Кѣ тот дрептѣл отѣл есте чел маѣ марѣ довиток,

Шѣ кѣар пѣлѣ е скѣтѣеа че аѣ дѣн черѣскѣл фок.

Аѣ перѣдѣт черѣаска разѣ, мѣнѣгеа лор саѣ рѣлѣчѣг.

Дѣнкѣт отѣл асѣзѣ есте анѣмал пѣлорочѣи.

Аѣ ажѣнс а фѣ повоарѣ мѣе, цѣе, тѣзѣрор.

Аѣ ажѣнс кѣар лѣшѣи дѣнѣшѣи а'шѣ фѣ дѣповорѣтор.

Amicie саѣ кредѣнцѣ ла пѣчѣ зп от пѣ 'пѣлѣнѣшѣ,

Дѣнѣтре тѣгрѣи, дѣнѣтре фѣарѣ тѣлт маѣ лесне ле гѣсецѣи.

Интерѣсѣла азѣ дѣн лѣме дѣнѣтре дѣнѣшѣи с'аѣ лѣцѣг,

Дѣла мѣк пѣлѣ ла марѣ деарѣндѣл еаѣ атепцѣи.

Интерѣсѣла лѣагѣ фрѣцѣи, не копѣи кѣ аѣ лор пѣрѣндѣи,

Интерѣсѣла вѣнде фрѣцѣи, скоцѣнд не оаменѣ дѣн мѣрѣцѣи.

Интерѣсѣла дѣнѣсѣе не фѣтеѣ кѣ вѣрѣват.

Интерѣсѣла рѣтѣне, фарѣтѣ аморѣлѣ чел маѣ лѣгат

Интерѣсѣла цѣне статѣрѣи, шѣ тот ел ле рѣнѣеазѣ —

Маѣцѣстрѣцѣи шѣ понѣтѣфѣи интерѣс пѣмаѣ вѣсѣзѣ.

Domnitorii прѣдѣк правѣлѣ пѣнѣтрѣ ал лор интерѣс.

Шѣ сѣлѣзѣшѣи поартѣ жѣгѣрѣи — атепцѣи дѣ ачѣст ерѣс.

— Саѣ корѣнт оаменѣи фратѣ, шѣ де вреѣ сѣлѣи сѣлѣн кѣрат,

Н'ашѣ скѣмѣа а теа патѣрѣ кѣ а зѣлѣи от дѣнѣпѣрат.

Че с' агѣнѣ деспрѣ тѣне кѣ ешѣи новѣл шѣ воѣр,

Кѣнд ворвѣаѣ тѣ деспрѣ оаменѣи аѣ фост зѣгат не хохер?*)

Н'аѣ пѣтрѣнс кѣ ата мѣнѣте, п'аѣ пѣтѣт сѣ те конвѣнцѣи,

Кѣ протекѣцѣа дѣнѣи вѣне, кѣ те гѣдѣрѣи, кѣ дѣи лѣнѣцѣи.

Лѣнгѣнѣрѣеа та те цѣне, кѣчѣи фѣрѣ от аѣ перѣи.

Еѣ пѣ ам дѣнѣсѣ патѣрѣ ка тѣне а сѣфѣрѣи.

*) Хохер сѣ пѣмѣе ла поѣ зчѣгѣторѣлѣ де кѣнѣи.

Нѣтъ тѣрѣѣ, нѣвоѣ лѣнце шѣ дѣ веак н'оѣ лѣнгшѣ
Маѣ кѣ драг прѣн остѣнеалѣ аѣ прѣн тѣнкѣ м'оѣ хрѣнѣ

Орѣ че рѣѣ воѣ префера

Шѣ не ом н'оѣ гѣдсра!

1. Ianvarie 1847.

(Din скріеріме лѣ N. Istrate.)

М о с а и к.

(Врѣстѣ дѣпалѣ.) Чѣа маѣ палѣ
врѣстѣ ажѣнсѣ де каре-ва ом пѣпѣ акѣм
дѣ ларгѣл кѣпрѣнс ал монархіеѣ австриаче
се свѣе ла 185 де ані. Ачела каре а ажѣнс
ачѣастѣ фрѣтѣоастѣ врѣстѣ с'а пѣмѣт Пѣ-
трѣд Царѣкѣ, ромѣн, пѣскѣт дѣ а. 1539
де пѣрѣндѣ сѣрачѣ дѣ сатѣл Кевереш, па-
трѣ мѣме дела Тѣмѣшѣора дѣ Унгаріа (Бѣ-
пат). А рѣпосат дѣ 5. Іан. 1724. Прѣн
тартарѣ дѣн патріа са алѣнгат а фѣцѣг ла
тѣндѣ шѣ а вѣедѣт дѣ фелѣрѣте дѣнѣтѣрѣ
але Унѣрѣіеѣ австрале парте дѣн семѣнѣ-
тѣра грѣлѣвѣ, парте дѣн ѣмѣларѣа кѣ пѣ-
дѣрѣ шѣ дѣ аніѣ чѣѣ маѣ тѣрѣзіѣ прѣн кре-
скѣнда врѣстѣ — фѣкѣндѣсе пѣхарнѣк де
лѣкрѣ — дѣн вѣнефачерѣме алтора. Дѣ аніѣ
сеѣ чѣѣ де не зрѣтѣ а ажѣнс дѣн тѣре тѣ-
кѣлошіе, дар пѣтѣ ѣнкѣ ѣмѣла пѣдѣне зѣле
пѣнтѣа морѣдѣ чершѣнд мѣлѣ. Чѣсарѣ-ре
пѣл локодѣитор фелдмаршалѣл Франчѣск
Пѣлѣ копте де Валѣс а дат сѣ се зѣгрѣ-
феаскѣ бѣтрѣнѣл кѣ о оарѣ пѣнтѣа морѣдѣ
прѣн зѣн тѣѣстрѣ кѣлѣтор. Дѣн тѣмпѣл
морѣдѣ салѣ ера — де шѣ чѣва плекат —
тотѣш кѣ зѣн кап маѣ тѣре ка фѣѣл сѣѣ,
каре ажѣнсе о врѣстѣ де о сѣтѣ де ані.
Окѣ лѣѣ ераѣ кам рошѣѣ, ѣнсѣ тот вѣдеаѣ,

воачѣа сѣѣ ворѣа тѣре, капѣл шѣ варѣа де
тот алѣе кѣ чѣва лѣчѣадѣ verzie, шѣ ѣнкѣ
маѣ авѣа дѣ аніѣ чѣѣ маѣ де не зрѣтѣ маѣ
тѣлѣдѣ дѣндѣ фѣрте алѣѣ. Ка ромѣн дѣнкѣ-
пат рѣлѣцѣѣ грѣко-рѣсѣрѣтѣне депрѣндѣа о-
вѣчѣзрѣме еѣ кѣ чѣа маѣ тѣре акѣратѣдѣ
шѣ с'а сѣпѣс пѣпѣ ла сѣжршѣтѣл сѣѣ ла
тоате прѣскрѣселе аѣзѣнѣрѣ (постѣрѣ). Дѣ
врѣста маѣ палѣ трѣѣа маѣ тѣлѣт пѣмаѣ кѣ
лапте шѣ кѣ полѣнтѣ ромѣнеаскѣ (mama-
лігѣ сѣѣ колѣшѣ), кѣтре каре чѣва апѣ шѣ
вѣнарѣ сѣѣ ракѣѣ де прѣне формаѣ вѣтѣра
лѣѣ. Де шѣ іѣвѣа пасѣонат вѣнарѣл ка шѣ
табакѣл де фѣмат, се зѣче тотѣш а не фѣ
фост пѣчѣ кѣнд вѣат, шѣ дѣн врѣста бѣрѣвѣ-
дѣіеѣ пѣчѣ а се фѣ тѣре тѣнѣат кѣндѣа. Ел
а авѣт парте де парѣл порок де а легѣпа
не чѣенѣкѣ прѣзѣчѣѣ стрѣнеподѣмор сеѣ шѣ
дѣн враѣделе зѣвѣ непот ал сѣѣ лѣн шѣ дѣлѣе
а тѣрѣ. Ка Тома Парѣе (бѣтрѣн 169 де
анѣ) а вѣедѣт Пѣтрѣд Царѣкѣ дѣн треѣ вѣа-
кѣрѣ. Прѣ монархіѣ шѣ домпѣторѣѣ Карол
V., Ferdinand III., Leopold I., Iosif I. шѣ
Карол VI., іа вѣзѣт не трѣнѣл Австрѣіеѣ.
Але лор акѣм маѣ тѣлѣт, акѣм маѣ пѣдѣн
лѣчѣнде епѣче де гѣверн шѣ де тѣмп ле а
вѣзѣт дѣжѣл сѣнѣнд шѣ тѣрѣтѣрѣнд не
лѣнгѣ сѣне, шѣ пѣскѣт сѣвѣт зѣн Карол а
тѣрѣт сѣвѣт чѣлалалт, маѣ бѣтрѣн ка Авраам,
Ісаак, Іаков, Нахор шѣ Моїсѣ.

(Невѣновѣдѣа.) Авторѣл зѣнѣ історѣіѣ
де атор зѣче ла дескрѣерѣа ероїнеѣ салѣ:
„Невѣновѣдѣа локѣіа дѣн богадѣѣ зѣлѣфѣ аѣ
пѣгрѣлѣвѣ пѣр ал еѣ.“ Е d'a teme, кѣ ар фѣ
апрѣне перѣколѣл чѣл тѣре де а се дескѣлѣчѣ
шѣ деспѣнтѣна. N. Вѣліа Тѣнкѣ.